

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 495  
van **CHRIS STEENWEGEN**  
datum: 15 januari 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Vlaams Energie- en Klimaatbeleidsplan (VEKP) - Klimaat*

In het kader van het VEKP werden verschillende maatregelen opgenomen. Onderstaande deelvragen hebben betrekking op de opvolging van die maatregelen.

1. Beperken methaanuitstoot ten gevolge van aardgastransport-en distributie.

Fluxys stelde in 2019 een actieplan op om de methaanemissies van haar activiteiten te reduceren. Met Fluvius ging overlegd worden om bijkomende maatregelen te nemen.

- a) Zit Fluxys nog op het spoor om de in haar actieplan geformuleerde doelstellingen tijdig te realiseren?
- b) Volstaan deze doelstellingen voor de minister? Draagt Fluxis zo voldoende bij tot de reductie van methaanemissies?
- c) Heeft Fluxis de tot nu toe de voorziene maatregelen genomen?
- d) Hebben die maatregelen het verwachte effect? Indien nog niet meetbaar, op welke termijn denkt de minister wel gegevens te kunnen genereren over de effecten?
- e) Heeft er al overleg met Fluvius plaatsgehad?
- f) Indien niet, waarom niet? Wanneer is er overleg gepland?
- g) Indien ja, heeft dit overleg geleid tot aanpassingen van:
  - i. de doelstellingen uit het actieplan;
  - ii. de maatregelen uit het actieplan?

2. Realiseren verdere vergroening energiedragers.

Een economische potentieelstudie ging worden uitgevoerd om te kijken in welke mate de verschillende beschikbare technologieën kunnen worden ingezet binnen een competitief kader voor de industrie, met het oog op de implementatie van concrete business cases en de noden op het vlak van innovatie, financiering en infrastructuur.

- a) Is deze studie reeds uitgevoerd? Sinds wanneer? Is ze ook gepubliceerd en ter beschikking?

- b) Zo ja, wat waren de conclusies van dit rapport? Welke technologieën zijn competitief inzetbaar en welke obstakels kwamen naar boven?
- c) Tot welke beleidsmaatregelen/veranderingen heeft deze studie al geleid?

### 3. Inzetten op vermindering F-gas emissies.

Om te voldoen aan EU-verordening 517/2014 betreffende F-gassen, heeft Vlaanderen zijn beleid aangepast. Zo was er een doelstelling in 2020 en 2030.

- a) Het Vlaams Actieplan Reductie-uitstoot 2016-2020, is ondertussen afgelopen.  
Is het doel van F-gasuitstoot van maximaal 1.8Mton CO<sub>2</sub>-eq uitstoten, gehaald?
- b) Indien niet, wat zijn daarvan de redenen?
  - i. Welke van de voorziene maatregelen werden niet of onvoldoende uitgevoerd?
  - ii. Welke maatregelen kenden ondanks uitvoering minder effect dan in het plan voorzien?
- c) In 2020 ging geëvalueerd worden of een specifiek nieuw Vlaams Actieplan voor de periode 2021-2030 een meerwaarde kan bieden om o.a. onderstaande nieuwe initiatieven/maatregelen te consolideren.
  - i. Wat was de uitkomst van deze evaluatie?
  - ii. Komt er een nieuw plan?
  - iii. Wanneer?
  - iv. Op welke manier gaat dit plan tot stand komen?
  - v. Welke initiatieven zal de minister daarvoor nemen?

### 4. Beperken methaanslib in WKK-aardgasmotoren.

Bij de verbranding van aardgas in WKK-gasmotoren komt een deel van het onverbrande zuivere aardgas (CH<sub>4</sub>) in de atmosfeer. In de Vlaamse broeikasgasemissie-inventaris wordt de laatste jaren 3 tot 4 kton CH<sub>4</sub>, of 75 tot 100 kton CO<sub>2</sub>-eq aan deze methaanslib toegewezen, en de trend is in stijgende lijn. Maatregelen om deze methaanslib te beperken, moeten dan ook genomen worden. Het Departement Omgeving ging een beperkte studie uitvoeren die verder ingaat op 1) de technische maatregelen die kunnen worden genomen, en 2) welke beleidsmaatregelen kunnen worden uitgewerkt.

- a) Is deze beperkte studie uitgevoerd?
- b) In welke technische maatregelen werd voorzien?
- c) Welke van deze maatregelen zijn reeds genomen om deze methaanslib te beperken?
- d) Welke beleidsmaatregelen kwamen uit de studie van het Departement Omgeving naar voren? En welke daarvan zijn effectief ingevoerd?

### 5. Uitvoeren Vlaams Adaptatieplan 2021-2030.

Er ging een adaptatieplan 2021-2030 opgemaakt worden met als doel de weerbaarheid van Vlaanderen tegen de gevolgen van klimaatverandering verder te versterken en ons steeds beter aan te passen aan de te verwachten effecten. Ook ging er verder gewerkt worden aan het in kaart brengen van de kwetsbaarheid van Vlaanderen voor klimaatverandering op basis van eerder verkregen resultaten en verdere inzichten.

- a) In antwoord op een eerdere vraag verklaarde de minister dat het adaptatieplan 2021-2030 tegen de zomer 2020 klaar zou zijn.

Is dit nieuwe adaptatieplan er nu reeds? Indien niet, waarom niet?

- b) Welke lessen zijn er getrokken uit het eerdere adaptatieplan? Welke belangrijke veranderingen zijn er doorgevoerd ten opzichte van het adaptatieplan 2013-2020? Op basis van welke vaststellingen gebeurde dat?
- c) Zijn de kwetsbaarheden van Vlaanderen voor klimaatverandering reeds in kaart gebracht?
- i. Zo neen, wat is daarvoor de reden?
  - ii. Is het nog altijd de bedoeling om dat te doen?
  - iii. Wat is de planning? Wanneer denkt de minister dit af te kunnen ronden?
  - iv. Indien ja, wat wil de minister met deze informatie gaan doen?

6. Onderzoeken koolstofbeprijzing in de luchtvaart.

Het Vlaamse Gewest uitte zich als voorstander van initiatieven die op Europees niveau worden genomen voor een geharmoniseerde koolstofbeprijzing voor de luchtvaart.

1. Welke initiatieven heeft de Vlaamse Regering al genomen om tot een Europese koolstofbeprijzing te komen?
2. Heeft de Vlaamse Regering plannen om hier zelf een voorstel over te formuleren of andere initiatieven te nemen?

7. Organiseren lokale klimaattafels (o.a. thema "renovatie op wijkniveau").

Naar analogie met Nederland ging Vlaanderen kijken om klimaattafels te organiseren. Maar dan op lokaal niveau. Een eerste thema zou 'renovatie op wijkniveau' worden.

- a) is de Vlaamse Regering nog altijd van plan om lokale klimaattafels op te zetten?
- b) Indien ja, hoever staat het ermee? Welke stappen zijn al gezet, welke moeten nog worden gezet, wat is de timing om van start te gaan? Welke tijdlijn is er met andere woorden vooropgesteld om dit te organiseren en hoe wordt er rekening gehouden met mogelijke coronamaatregelen?
- c) Wordt er aan gedacht om deze klimaattafels online te laten doorgaan?
- d) Indien niet, wat is daarvoor de reden?
- e) Wat is de link met het lokaal energie- en klimaatpact?

8. We zorgen indien nodig voor de aankoop van de nodige flexibiliteit.

De verdeling tussen de gewesten van de toegang tot volgende vormen van flexibiliteit, ETS-flexibiliteit, flexibiliteit tussen de nationale doelstelling voor de niet-ETS-sectoren en de (nieuwe) nationale doelstelling voor de LULUCF-sector, maken deel uit van de intra-Belgische lastenverdelingsoefening van de klimaatdoelstellingen voor de periode 2021-2030.

- a) Welke initiatieven zal de minister nemen om snel tot een lastenverdeling te komen?
- b) Hoe snel wil de minister tot een akkoord komen?

9. We zoeken financieringsmogelijkheden binnen bestaande budgetten van de Vlaamse overheid.

De vakministers zijn verantwoordelijk voor het klimaatcompatibel maken van het reguliere beleid binnen hun bevoegdheden (klimaatproofing). De vakministers moeten daarnaast, elk op hun terrein, de nodige acties ondernemen om ervoor te zorgen dat de klimaattransitie vaart neemt. Elke vakminister moet voor zijn/haar domein gerichte en onderbouwde maatregelen formuleren die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen. Als coördinerend minister zou de minister op de hoogte moeten zijn van de verschillende plannen.

- a) Kan de minister een overzicht geven van de middelen die binnen de budgetten van de collega's geormerkt werden om bij te dragen tot het klimaatcompatibel maken van hun regulier beleid?
- b) Volstaan de reeds voorziene middelen om de doelstellingen van het VEKP te halen?

10. Opzetten van Vlaamse koolstofmarkt.

Het VEKP ziet het opzetten van een Vlaamse koolstofmarkt als een potentieel, aangewezen en nuttig financieringsinstrument waar verder onderzoek naar dient te gebeuren.

- a) Is het potentieel daarvan reeds in kaart gebracht? Wat waren de resultaten?
- b) Is er al onderzoek gebeurd naar de realisatiemogelijkheden? Wat waren de resultaten?
- c) Is er reeds onderzoek gedaan aangaande technieken en mogelijkheden voor CO<sub>2</sub>-opslag (bv. bodem koolstof, biochar, versnelde verwerking), zowel in terrestrische systemen (landbouw, bos en natuurgebied) als in de kustzone (bv. bij aanleg van windmolenparken en kustbescherming)? Wat waren de resultaten?
- d) Heeft de minister plannen om in de toekomst een Vlaamse koolstofmarkt op te zetten?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 495 van 15 januari 2021

van **CHRIS STEENWEGEN**

---

1. a) Fluxys heeft op 3 september 2020 haar voortgang gerapporteerd en toegelicht op een overlegvergadering met mijn administratie. Talrijke concrete maatregelen werden toegelicht, en uit alles blijkt inderdaad dat Fluxys op spoor zit om de in haar actieplan geformuleerde doelstellingen tijdig te realiseren.  
  
b) Met haar actieplan zal Fluxys haar methaanuitstoot (op Belgisch niveau) tegen 2025 reduceren tot maximaal 46 kton CO<sub>2</sub>-eq., daar waar haar uitstoot in de periode 2013-2017 nog om en bij de 150 kton CO<sub>2</sub>-eq. bedroeg. Indien gerealiseerd, zal Fluxys op relatief korte termijn bijna 100 kton CO<sub>2</sub>-eq. reduceren, wat zeker een belangrijke bijdrage is tot de reductie van de methaanemissies in het Vlaamse Gewest.  
  
c) Ja, de maatregelen die in het actieplan van Fluxys waren voorzien, zijn voor het merendeel genomen.  
  
d) De emissiegegevens van het volledige jaar 2020 van Fluxys zijn momenteel nog niet beschikbaar. Bij de rapportering over de emissies van Fluxys zal de komende jaren blijken of de aangekondigde emissiedaling gerealiseerd wordt.  
  
e) Er vond reeds overleg met Fluvius plaats in september 2020.  
  
f) Er vond reeds een overleg met Fluvius plaats.  
  
g) Fluvius heeft momenteel nog geen actieplan. Op het eerder genoemde overleg met Fluvius lichtte mijn administratie de voor Fluvius relevante bepalingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatbeleidsplan 2021-2030 toe, en werd door Fluvius reeds een korte toelichting gegeven welke acties op dit moment reeds worden genomen, in welke mate de aanpak van methaanuitstoot voor een distributienetbeheerder anders is dan deze van een transportnetbeheerder, en op welke manier de monitoring van de methaanuitstoot op dit moment gebeurt. Fluvius werkt momenteel proactief een actieplan uit.
2. Deze vraag behoort tot de bevoegdheid van Vlaams minister Crevits.
3. a) De Vlaamse F-gas uitstoot in 2020 is nog niet bekend.  
  
b) Zie antwoord deelvraag a).  
  
c) De belangrijkste maatregelen uit het afgelopen Vlaams Actieplan 2015-2020 zullen worden verdergezet, en daarnaast zullen ook bijkomende concrete en doelgerichte maatregelen worden uitgevoerd. In deze context kan ik u al melden dat over de teksten van de Green Deal met de supermarkten en de voedingswinkels zoals voorzien in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, recent een principiële akkoord werd bereikt. Daarnaast zijn concrete afspraken gemaakt met de chemische industrie die op korte termijn zullen leiden tot een significante daling van de F-gasuitstoot. Er zal dus ook de komende jaren blijvend ingezet worden op de reductie van de F-gas uitstoot in Vlaanderen. Het biedt mijn inziens echter geen meerwaarde om deze verschillende

maatregelen (waarvan de meeste zijn aangekondigd in het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030) te bundelen in een nieuw actieplan.

4. a) De studie werd eind 2020 uitbesteed aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en zal lopen tot midden 2021.  
  
b) Hiervoor wachten we de resultaten van de studie af.  
  
c) Hiervoor wachten we de resultaten van de studie af.  
  
d) Hiervoor wachten we de resultaten van de studie af.
5. a) In de zomer van 2020 heb ik ervoor geopteerd om een Blue Deal op te maken om acuut en actiegericht te kunnen inspelen op de problematiek van droogte en waterschaarste. Deze Blue Deal maakt integraal deel uit van het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030. Het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030 wordt uitgewerkt op het niveau van doelstellingen en maatregelen en geeft kader aan een adaptatie-actieplan voor de periode 2021-2025, dat tweejaarlijks wordt aangepast op basis van het monitoringsrapport. Omdat ik het belangrijk vind een plan te lanceren waar meteen ook actiepunten aan gekoppeld zijn opteer ik ervoor om het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030 en het Vlaams Adaptatie-Actieplan 2021-2025 als een geïntegreerd geheel op de Vlaamse Regering te agenderen. Op dit moment loopt er een studie bij het Departement Omgeving waarin de kost-baten analyse wordt gemaakt van klimaatadaptatiemaatregelen. Ik wacht op deze resultaten om met een evidencebased plan te komen.  
  
b) De sterk sectorgerichte aanpak uit het VAP 2013-2020 wordt losgelaten in het nieuwe adaptatieplan. We opteren voor een omvattende, geïntegreerde aanpak, over de verschillende sectoren heen, waarbij we maximaal synergiën zoeken tussen adaptatie en mitigatie, en met andere beleidsdoelen.  
  
c) De kwetsbaarheden van Vlaanderen ten aanzien van klimaatverandering werden voor het eerst Vlaanderen-breed begroot in het [MIRA Klimaatrapport](#) dat de Vlaamse Milieumaatschappij in nauwe samenwerking met KU Leuven, VITO en KMI publiceerde eind 2015. Navraag bij lokale overheden leerde dat daarnaast ook de nood bestond om klimaattoestand, -effecten en -impacts fijnmazig in kaart te krijgen. Daartoe bouwde de VMM in samenspraak met heel wat andere Vlaamse overheids- en kennisinstellingen het [Klimaatportaal Vlaanderen](#). Dit portaal, dat online beschikbaar kwam in het najaar van 2018, geeft tot op wijk- en straatniveau duidelijk aan waar we welke klimaateffecten (overstroming, wateroverlast, droogte en hitte) kunnen verwachten, en geeft ook een indicatie van het tijdspad tot 2100 en de mogelijke gevolgen die ermee gepaard gaan. Lokale overheden en hun dienstverleners maar ook geïnteresseerde burgers kunnen het materiaal consulteren en via open data inladen in eigen toepassingen. Dit voorjaar komt VMM met een uitbreiding en verfijning van het Klimaatportaal ('2.0'). Daarbij o.a. een uitdieping van het droogte-thema met een 10-tal indicatoren rond bodemvocht (agrarische droogte) en laagwaterdebieten in onbevaarbare waterlopen (hydrologische droogte), inclusief een eerste inschatting naar mogelijke effecten op landbouw en kwetsbare natuur. Er komen fijnmaziger kaarten beschikbaar voor zowel wateroverlast als overstroming en de kaarten voor het hittethema zijn geactualiseerd.
6. België heeft op verschillende EU fora (Ecofin, Raad Leefmilieu, Raad Transport) haar steun uitgesproken t.a.v. een correcte koolstofbeprijzing van vliegverkeer. Zo heeft België - op vraag van de Vlaamse Regering - onder meer dit punt geagendeerd op de Raad Leefmilieu (van 5 maart 2019) met de vraag hierover een debat op te starten binnen de Raad Leefmilieu, met het oog op de ontwikkeling van passende voorstellen door de Europese Commissie.

7. Deze vraag behoort tot de bevoegdheid van Vlaams minister Somers.
8. De gesprekken over de intra-Belgische lastenverdeling van de klimaatdoelstellingen voor de periode 2021-2030 worden gevoerd in de Nationale Klimaatcommissie. Samen met de collega's van de andere entiteiten zal ik binnen de Nationale Klimaatcommissie streven naar een akkoord met ambitieuze, betaalbare en realistische doelstellingen voor de verschillende entiteiten. Tijdens haar vergadering van 3 december 2020 kwamen de leden van de Nationale Klimaatcommissie overeen om een politiek akkoord na te streven tegen de COP in Glasgow, die zal plaatshebben in november 2021.
9. a) Het Vlaams Energie- en Klimaatplan geeft een opsomming van maatregelen die onder de verantwoordelijkheid van de verschillende vakministers zullen uitgevoerd worden. Voor deze verschillende maatregelen werd telkens een verantwoordelijke entiteit aangeduid die beschikt over de bevoegdheden en instrumenten voor het uitvoeren van de maatregel in kwestie, in de vorm van een bijlage aan de nota aan de Vlaamse Regering waarmee ook de klimaat- en energiedoelstellingen als transversale maatregelen werden erkend (VR 2020 0304 DOC.0294/1 en 4TER). De lijst met maatregelen en de bijhorende entiteiten die trekken en ondersteunen, vormt de basis voor de opvolging van het VEKP 2021-2030. De rapportering over de uitvoering van de beleidsmaatregelen zal overeenkomstig de eerder vermelde beslissing van de Vlaamse Regering op een gecoördineerde manier gebeuren via de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering. De reeds gerapporteerde gegevens worden momenteel verwerkt in een geconsolideerde voortgangsrapportering over de Vlaamse klimaatmaatregelen. Bij de voortgangsrapportering over het VEKP zal getracht worden om de vorderingen van de ministers ter zake in kaart te brengen, ook wat betreft de vrijgemaakte budgetten voor de maatregelen voorzien in het VEKP.  
  
b) In het Vlaams Energie- en Klimaatplan hebben we ons als Vlaanderen geëngageerd om een emissiereductiedoelstelling van 35 % na te streven voor onze niet-ETS sectoren tegen 2030. De middelen in het Vlaams Klimaatfonds zijn beperkt en volstaan niet om de volledige uitvoering van al de maatregelen van het VEKP 2021-2030 te financieren. Het is nodig dat alle vakministers budgetten vrijmaken voor de financiering van hun klimaatmaatregelen. Het klimaatfonds kan zorgen voor cofinanciering van deze klimaatregelen (waarbij de VKF-bijdrage stijgt naarmate de maatregelen kostenefficiënter zijn). Naast deze middelen uit de reguliere Vlaamse begroting zullen we beroep doen op extra financiering uit het relancebudget, hetgeen rechtstreeks zal bijdragen tot de VEKP-doelstellingen. En daarnaast mikken we ook op financiering die vanuit Europa komt om mee de transitie in Vlaanderen vaart te geven. Of de voorziene maatregelen slagen in het realiseren van de vooropgestelde doelstellingen zal opgevolgd worden aan de hand van de voortgangsrapporten over het VEKP.  
  
a+b) Ik wil er op wijzen dat het VEKP een plan is voor de periode 2021-2030. De komende 10 jaar zal hier stapsgewijze uitvoering aan worden gegeven. De komende 10 jaar zal meer informatie ter beschikking komen om de keuzes voor een koolstofmarkt goed te onderbouwen. Het Agentschap Natuur & Bos gaf opdracht (bestek ANB-ESD-16-01 van 27.09.2016) om na te gaan op welke wijze een systeem van Payment for Ecosystem Services (PES) kan worden opgezet waarbij investeringen in ecosystemen vanuit klimaattoegpunt gefinancierd kunnen worden voor hun bijdrage op vlak van koolstofsekwestratie. Wat betreft de toepassingsmogelijkheden in landbouw verwijs ik naar mijn collega Vlaams minister Crevits.  
  
c) De opslag van CO<sub>2</sub> in ecosystemen, gaande van natuurlijke ecosystemen met grote mogelijkheden zoals moerasgebieden, natuurlijke graslanden en bossen tot sterk beïnvloede systemen zoals akkers, is een typische ecosysteemdienst. Hiervoor zijn in het verleden tal van modellen opgesteld die gebruikt kunnen worden, bijvoorbeeld in

de Natuurwaardeverkenner, om het effect van landgebruiksveranderingen in te schatten. Dit neemt niet weg dat er in de Vlaamse academische wereld heel wat interesse is in dit onderwerp. Denk bijvoorbeeld aan de recente berichten in de pers over het onderschatte belang van onze kleine en verspreide bosjes en de bosranden voor de opslag van koolstof. Dit zal bijdragen aan de continue verbetering van die modellen. Daarnaast heeft het Agentschap Natuur & Bos ook een literatuuronderzoek laten uitvoeren naar de impact van traditionele beheermaatregelen van verschillende landschapstypes (bv. heide, grasland, bos,...) op hun koolstofbalans. De resultaten daarvan zijn te vinden op Ecopedia (<https://www.ecopedia.be/pagina/natuurbeheer-en-klimaat>). Voor onderzoek over koolstofopslag in Vlaamse landbouwbodems verwijs ik naar mijn collega minister Crevits.

d) Zoals toegelicht in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, zal ik onderzoeken of het opzetten van een Vlaamse koolstofmarkt een aangewezen en nuttig financieringsinstrument kan zijn in het kader van LULUCF beleid. Bij het onderzoek naar een nieuw, marktgebaseerd financieringsmechanisme om koolstofopslag in de bodem en bovengrondse biomassa te stimuleren, zullen de criteria van additionaliteit aan het gevoerde beleid, permanentie van koolstofopslag en het vermijden van negatieve effecten gerespecteerd worden. Ook de meest aangewezen rol die de overheid in een marktsysteem van gecertificeerde koolstofkredieten kan opnemen, inclusief de financiële impact, zal bestudeerd worden. Ik zal ook afstemmen met relevante beleidsinitiatieven op Europees niveau om koolstofopslag door individuele landeigenaars financieel te stimuleren zoals het Carbon Farming Initiative (voorzien voor het najaar van 2021) en een voorstel van een EU breed regelgevend kader voor certificering van koolstofverwijdering (voorzien voor 2022/2023).